

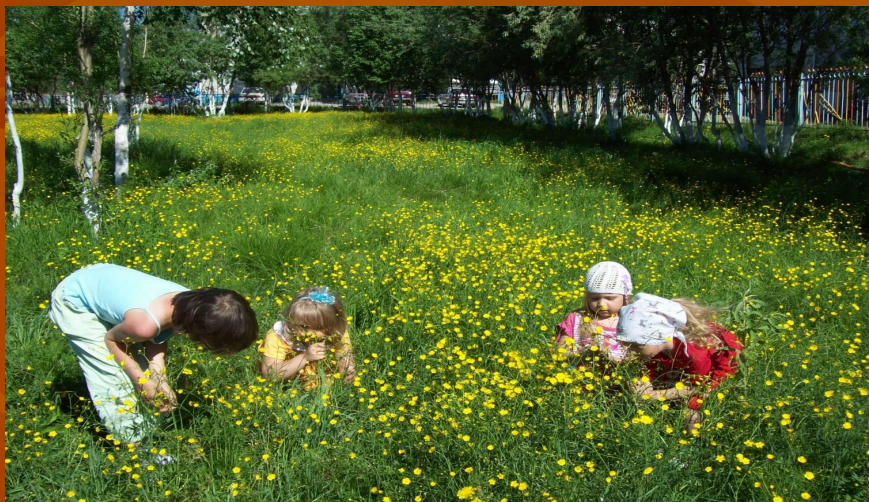

Екологічне виховання різних країн світу

Значення проблеми екологічного виховання для суспільства, для його економічного розвитку очевидно і вкрай важливо. Тому в процесі навчання на будь-якому етапі велика увага приділяється викладанню наук про Землю, про життя. В Західній Європі екологічне виховання починається з трьох років. Важливе значення в цьому процесі мають спеціальні господарства, в яких діти можуть спілкуватися з тваринами, доглядати за ними.

У різних країнах існують свої специфічні умови освіти і виховання, що відбивається в цьому складному процесі. В дитячих садках Болгарії дітей знайомлять із природою в процесі ігор, в їхній трудовій діяльності на присадибних ділянках.

- У Норвегії працівники дитячих садків зобов'язані мати спеціальну підготовку. Вони повинні знати основи екології та охорони природи, знати стан природних ресурсів своєї країни, володіти методиками екологічної освіти і виховання. Під час польових занять майбутні вихователі здобувають знання про фотосинтез, взаємозв'язки між рослинами, тваринами, людиною, про види енергії і способи її одержання, про харчові зв'язки.
- Фінляндія - систематичне екологічне дошкільне навчання починається з 5 років у спеціальних Центрах природи. Методи навчання найрізноманітніші: заохочується індивідуальна творчість дітей, проводяться екскурсії в природу, передбачені ігрові моменти, що допомагають сприймати природу.

■ У
Н
о
р
в
е
г
і
ї
п
р
а
ц
і
в
н
и
к
и
д
и
т
я
ч
и
х
с

- У
- п
- О У початкових школах Англії,
ч Швеції, Данії викладають
а природознавство, краєзнавство;
т в Норвегії, Німеччині -
к вітчизнознавство. Але в будь-
о якому випадку в цих предметах
в значне місце займають питання
и екологічної освіти і виховання.
х В старших класах шкіл цих
ш держав викладають
к суспільствознавство,
о орієнтування, в яке входять
л невід'ємною частиною теми з
а географії, біології.

х
А
н
г
л
:

В Данії, Англії проблеми навколишнього природного середовища обов'язково розглядаються в курсах біології, географії, історії, хімії, фізики - на це приділяється до половини навчального часу. Тут вивчають стан місцевої природи, проблеми урбанізації, охорони об'єктів природи і не поновлюваних ресурсів, а також теми: "Повітря і вода", "Засоби зв'язку", "Наші потреби". Старші школярі самостійно обирають окремі теми для обов'язкового самостійного вивчення проблем: "Міське навколишнє середовище", "Садівництво", та ін.

- У Нідерландах під контролем уряду здійснюється проект з охорони ландшафтів. Тут працює інститут з проблем природоохоронного виховання і навчання.
- У Франції питання охорони природи і проблеми навколишнього середовища вивчають в ліцеях, коледжах, центрах професійного навчання (їх понад 200).
- У Нідерландах під контролем уряду здійснюється проект з охорони ландшафтів. Тут працює інститут з проблем природоохоронного виховання і навчання.
- У Франції питання охорони природи і проблеми навколишнього середовища вивчають в ліцеях, коледжах, центрах професійного навчання (їх понад 200).

- У США навчальні програми не містять обов'язкового розділу з питань охорони природи, але з 1956 р. тут проводять таке навчання за особистим програмами викладачів. В системі освіти існують посади шкільних радників з питань викладання охорони природи. Тут широко використовують практичні польові заняття.
- Японія - виховання любові до природи починається, як і в країнах Західної Європи, із трирічного віку. Характерним є спільність релігійного та екологічного виховання. Діти, як ніде в світі, цінують все живе.

Ще з 1967 р. в навчальні плани шкіл Бірми введений курс "Вивчення навколишнього середовища". Як окремий предмет ця дисципліна введена в навчальні плани в Бангладеші, Індії, Пакистані. Так, в Індії викладають в 9-10 класах курс "Людина і навколишнє середовище", в Індонезії теми про стан навколишнього природного середовища вивчають у 4., 6 і 9 класах.

Таким чином, в наш час у багатьох країнах ведеться природоохоронне навчання і виховання, що вже дало певні результати. Держави, що усвідомили важливість цього процесу, пішли далеко вперед у всіх видах прогресу - культури, технології, що стало міцною основою для їхнього подальшого розвитку, спрямованого до ноосфери.

У цьому важкому і складному процесі істотними є етичні норми поведінки людини в природі. Вже перші етичні норми, наприклад десять заповідей Біблії, намагалися регулювати відношення між людьми, а пізніше і в суспільстві.

Але і дотепер ми не враховуємо етичні правила, які повинні регулювати відношення людини з природою та бути результатом екологічної освіти і виховання. Відношення до Землі з боку людини, суспільства визначається тільки економічними посилками, вимагаючи привілеїв для себе і не передбачаючи майже ніяких зобов'язань перед природою. Екологічне навчання - цілеспрямований процес, який повинен бути неперервним і систематичним. Разом із соціально-гуманітарною освітою він сприяє формуванню у людей нового, за В. І. Вернадським, ноосферного, мислення, яке повинно сприяти виходу з екологічної кризи.

■ Дякую за увагу